

Socialisma ella kapitalisma.

Hvat er socialisma? Hennara mál er at lytta hin minna mannin upp, gera hann frían og óheftan, veita honum fullan og hollan rætt í öllum lífsins viðurskiptum, andaligum sum fíggjarligum, gera lívið ríkt uppá innihald og lætt at lífa.

Kann hetta mál náast? Her má svarast eitt avgjört ja, bert menniskjuni góðkenna kravið um at seta heildina fram um einstaklingsins ránsmannarétt og veldi — jörðin er já rík og rúm hefur og kann framleiða yvirflóð av öllum, ið menniskjunum tørvar. Tað er ofta framhildið, men vit megu siga tað aftur: hvussu harmuligt, ja heinleiðis »komisk« er tað ikki at vita sær at kreppan »krisan«, neyðin og vesaldómurin í verðini í dag batnar í eini yvirflóð av öllum. Hetta skuldi verið ómøguligt at fata. Men so er. Ein beiskur sannleiki. Hvat er tað, ið galið er? At nakað er galið er eyðvitað. Hvat og hvar er so feilurin? Hvor hefur ábyrgðina, hvor hefur stýrt og valdað heiminum til í dag? Hvor hefur haft ræðið frá fyrndini av? **Kapitalisma!**

Hvat er kapitalisma? Hon kann víst ikki »definera« betri enn við orðunum úr fuglakvæðum: Vertin á hvat annar fær, eg skal nora at mær.

Alt teirra »íniativ«, allar teirra virkis- og skaparakreftir offra kapitalismu dýrkarnir hesum »moltunum«. Einkí er heiligt fyrri at vinna fram í hesi leið, móti málinum at gloypa mest móguligum uttan mun til annaðhvørt hópurin av menniskjunum skúgvast út av, í avgrundina ella ei. Inná hesa hjartaleysu og harðhentu »framgongu« setur kapitalisman »íniativíð«, alla virkiskraft sína.

Hetta »íniativíð« hefur evnað nógv — tað kann ikki noktast. Men lukka og signing hava ikki blómna í tess fótstøtum. Menniskjuni, heildina hefur tað ikki gjørt lívsríkari og eydnusamari. Tvørturímóti! Tað sýnir heimurin í dag. Tess verk hefur at kalla einans soggid og trælkað mannfjöldina, ríkið hana út av ørindahúsi. Ágóðin, »profiturin«, dunganin upp av kapitali, gulli, var og er einasta mál og mið hjá hesum hátt prisaða kapitalistiska »íniativíð«, hesi eini teirri ljótasti urdrift hjá kapitalismuni róla at sær frá øðrum, av arbeiði og sveitabroti hópsins.

Men mark er fyrri allari royndir — og nú er kapitalisman komin út um mark sítt. Hennara »íniativíð« hefur útsoggid mannaættina, so ikki meira er at taka. Fjöldin hefur flestu staðni mist síðsta dropa sín av lívs- og keypievnum. Hitt kapitalistiska »íniativíð« hefur gjørt hana arbeiðsleysa við at seta maskinur og teknikk in staðin fyrri menniskjakraftina. Utan arbeiði eingin vinna, einki lív. Tær av tí kapitalistiska »íniativíð« framleiddu ovur stóru rúgvur av vörum av öllum slegum kunnu ikki longur keypast til ein prís, ið gevur »kapitalismuni« soru procentur í ágóða sum áður — og kann hon ikki fáa tað, megu vorunnar heldur rotna og misfarast enn verða at gagni fyrri ta svoltandi mannfjöldina. So stalt er kapitalisman við sínum »persónliga« »íniativíð« á húsa-gangi. Hon hefur útmergjað og útamað grundina undan sær:

ÚR SUÐUROY

Kom og overbevis Dem

om

at bedste Frugt og Chokolade dog faas i

AMUNDSSENS FORRETNING

TVERRAA

Fiksastu og biligastu hattar og hógvur

fáa tit í mótaforrættningini á Tvøroyri hjá

SONJU SEYER HANSEN

Hattar seymast og umseymast!

Besta

jólagóða

og tinganest

hjá

THEODOR GREGERSEN

TVØROYRI

Til Julen anbefales:

Kjolestoffer, ternede og ensfarvede, Trikotage, Hatte, Huer m. m.

TELEFON 15. SØSTRENE PETERSEN, Tveraa. TELEFON 15.

TELEFON 80 **KONDITTARÍ DIMON** TELEFON 80
TVØROYRI

Kransakokur, Lagkokur, Fromagur og allar aðrar kokur.
Heimagjörd
marcipan.

Stórt úrval í
sukurlátu og gávueskjum.

Bestillingar av bygd avgreiddast umgangandi.

brúkarin av síni framleiðslu, ta stóru fjöldina av menniskjunum. Í deyðsrembing síni royndir hon hitt seinasta takið fyrri at halda sær uppi. Allan mátt leggur hon á fyrri at bókla og niðurbinda ta reisandi fólkahavið. Í fyrsta umfarið er tað eydnast í Týsklandi og í Ítalíu og ymsum suðurlendskum státum. Men hesin sigur er byrjanin til endan. Deyðsdolkurin er vendur at

hjarðanum. Og hann verður furdur av sjálvari kapitalismuni: Hann eitur kríggj og hat tjóðanna millum. Í krígsins og hatsins blóð og citurflóð hendir hin seinasti bresturin, monu-bresturin. Ein vegur er tó undan hesum ragnarokki — kanska tað eydnast tí minnimentu, fólkafjöldini, at nýta mátt sín og megi, taka ræðið og innføra socialismuna.

Veltingaramboð.

**Spakar.
Kvísir.
Hakkarar.
Jarnbrot.**

D. J. ENNI

Telf. 61. - TVØROYRI - Telf. 61.

JÓLAGÁVUR

Elektriskar borólampur — vasar — skótlir — ljósastakar — ram-mur — kaffisett — roykisett — hárssett — skrivitoy og allar móguligar skeiðir og mangt annað fáa tit hjá

J. P. VANG
Á TVØROYRI

Allar vörur eru stemplaðar 2 torn P. 10 ára garanti.

Julegaver.

Nye Ting i Japanvarer, Legetøj og Gaveesker med Sæbe og Parfumer.

Stort Udvalg i Spisechokolade, Cigarer, Cigarillos, Cigaretter samt diverse Fyrværkeriartikler.

OLIVER ENNI
TELEFON 52.

Konserves

fáa tit best og biligast hjá
J. P. VANG
á Tvøroyri.

Føroysk hándmálað

jólakort og ymiskt annað búpýði

hjá

myndamálara

Poul Arne Poulsen.

Køb Julegaver

hos

J. P. VANG, Telefon 58.

Jörðin er rík og rúm. Tað er annað og stórt mál hjá tí persónliga »íniativíð« at tæna socialismuni, framleiða foldarinnar ríkidomi til gagn og signing fyrri öll menniskju enn at nýta virkis- og skaparakraft sína til at arma fjöldina fyrri at virkis- og veldisharrin kann hópa sær upp eitt ríkidomi, ið av sonnum er einki annað enn banning fyrri hann sjálvan og alla mannaættina.

Socialisma ella kapitalisma? Hetta er ein lívsspurningur fyrri hin minnimenta, ið sjálvur hefur avgerðina í hond síni. Dugir hann, duga tit strevandi menn og kvinnur at taka stoðu í góðum tíma og avgera spurningin tykkum til frama? Hetta er ein lívsspurningur fyrri heila fólkíð — alla mannaættina.

Fiskiskapurin.

Porkenningar hava verið úti allar dagarnar í vikuni og fingið vel — uppi 19 centnarar, mest sunnan Stein, úr Dalsgrýnnuni. — Í Vági hava menn fingið uppi

30 centnarar, mest sunnan Stein. Fanningar hava roynt dúgliga, men eingin fiskur.

**Fælles Front til Værge
for vore Interesser.**

Fiskepriserne for »utróðramannin« paa Tveraa har til alle Tider ligget under Fiskepriserne paa de andre Bygder paa Suderøen, utvivlsomt ogsaa under, hvad »utróðramenninir« har faaet for Fisken rundt omkring paa Øerne. Det lyder utroligt, men er ikke desto mindre sandt. Man skulde vel tro, at det modsatte var Tilfælde. For Tveraa Fiskens Vedkommende er der jo ikke Talen om Filialers Procenter og de Transportomkostninger, man ude paa de mindre Bygder har for at faa Fisken til Udførselshavnen.

Hvem kan saaledes forstaa, at Hovedforretninger paa Tveraa kun giver Tveraa Fiskerne 11 Øre pr. kg Torsk, medens de igennem deres Filialer ude paa Bygderne kober Fisker for 12 Øre pr. kg. Jeg vil i denne Forbindelse ikke undlade at bemærke, at Købmændene i Vaag paa samme Tid kober stor og smaa Fisk for henholdsvis 12 og 14 Øre pr. kg.

At Fiskerne paa Tveraa har været misfornøjet med dette urimelige Forhold, er let forstaaeligt. Det er jo en stor Uretfærdighed og Udnyttelse af dem der vederfares dem. Det er uforstaaeligt, at de ikke her protesteret for. Men det siger sig selv at saadan kunde det ikke gaa. Utróðramaðurin har ikki Raad at gaa Glip af en eneste Øre. Herværende Fiskere maatte samles til Protest, hævde og kræve deres Bet til at erholde samme Priser som deres Fæller paa de andre Pladser erholde.

Det direkte Stød til en Sammenslutning og fælles Optræden over for herværende Købmænd vedrørende Fiskepriserne forårsagedes af Direktoren for »Ísvirki« Hr. Købmand Herluf Thomsen.

Ferskfiskeprisen var nemlig til at begynde med i Vinter 12 Øre pr. kg. Hr. Thomsen indgik saa et Arrangement med danske Snurrevaadsfiskere, der var paa Vej fra Island til England. Danskernes Licens for Salg af Fisk i England var opbrugt, medens Fæderne endnu havde Lov til at sælge et mindre Kvantum Ferskfisk i England. Danskernes skulde saa igennem Hr. Thomsen gøre Brug af Færingernes Licens. Hr. Thomsen købte Fisker fra Fiskerne og solgte den til de danske Snurrevaadsbaade. Saa fremt de blev budt os den hidtil gældende Ferskfiskepris var der ikke noget at sige til Ordningen. Men Hr. Thomsen benyttede sig af Situationen til at nedsætte deres som vi i efterfølgende skal bevise i Forvejen alt for lave Ferskfiskepris til 11. Øre pr. kg. Det fortæller, at han for Rollen som Mellemmand og Opvejer af Fisker selv skulde erholde 11 Øre pr. kg. For Rigtigheden heraf kan jeg ikke garantere, men det nævnes som et Moment der selvfølgelig var alt andet end opmuntrende, idet det foreos Fiskere at være ganske urimeligt, at der for denne Mellemmandsrolle, der ikke indebar nogen som helst Risiko og kun lidt Besvær, skulde betale ca. 27 % af vor Bruttofortjeneste.

(Fortsættelse).

Ansvarhavandi blaðstýrari fyrri Suðuroyar-síðuna: P. M. DAM